

Obisk, ki nam je vedno znova narisal nasmeh na obraz

Anija Skrt, diplomirana vzgojiteljica predšolskih otrok, Vrtec Jožefe Maslo Ilirska Bistrica

V prispevku želim predstaviti sodelovanje s terapevtskim parom iz Slovenskega društva za terapijo s pomočjo psov Tačke pomagačke kot drugačen pristop dela z otroki. V preteklem šolskem letu sta nas od oktobra dalje dvakrat mesečno obiskali Fancy, avstralska ovčarka, in njena vodnica Jerica. Skupaj smo aktivno sodelovali in izvedli deset srečanj ter kar nekaj dejavnosti, preko katerih so se otroci navajali na delo s psom, razvijali zaupanje, krepili samozavest in se nenazadnje nadvse zabavali.

Izhodišče

V vrtcu prevladuje predvsem spontano učenje. Gre za učenje preko igre in drugih dejavnosti, pri tem pa je pes odlična motivacija. V predlanskem šolskem letu so nas v skupini obiskali člani društva Tačke pomagačke in takoj sem vedela, da želim ta način dela vnašati v svojo prakso. In tako smo se v preteklem šolskem letu v vrtcu Jožefe Maslo Ilirska Bistrica odločili za sodelovanje z društvom Tačke pomagačke. Pri obisku Tačk je sodelovala skupina otrok starih 3–4 leta.

Ob živalih se otroci učijo za življenje. Zdi se mi zelo pomembno, da otroku približamo skrb za drugega, in ravno v predšolskem obdobju je lahko delo z živaljo odlična motivacija. Igra je zelo pomembna tako za otroka kot tudi za žival, saj se oba preko nje naučita določenih veščin, kot so sodelovanje, pri-

lagavanje ipd. Med otrokom in živaljo je igra zelo sproščena ter povečuje navezanost in prijateljstvo. Obenem žival omogoča otroku, da se čuti brezpogojno sprejetega. Živali zelo ugodno vplivajo na otrokovo samopodobo, na njegov razvoj govora, na razvoj čutenja ter na njegovo zaznavanje in razumevanje okolice. Otroci, ki rastejo z živalmi, so načeloma bolj zdravi, saj jim živali omogočajo, da pridejo v stik z mikroorganizmi, ki spodbujajo razvoj imunskega sistema. Neizbežno pa je, da pride tudi do bolezni in smrti živali. Odrasli otroke navadno ščitimo pred temi naravnimi pojavi, hkrati pa jim tudi zelo škodimo, če jim to prikrivamo. S primernimi pristopi, na otrokom razumljiv način, se otroci naučijo sprejemati tudi določene težke trenutke v življenju. Naučijo se pravilno reagirati, se o tem pogovarjati in žalovati. Tako so bolj pripravljeni za življenje (Ocepek 2012).

Zakaj pes?

»Pes ima v življenju en sam cilj: da podari svoje srce.«

J. R. Ackerley

Pes je zelo dobra terapevtska žival za različno stare otroke in vse vrste težav. Je krdelna žival z veliko pozitivnimi lastnostmi. Potrebuje človeško bližino, je predan in želi ugoditi. Lahko je samo prisoten in leži poleg, ko se mi pogovarjamo, ali pa tišči v otroka, da ga boža. Pes se rad lovi, prinaša in odnaša stvari, se skriva, skače. Vse to deluje zelo sproščujoče, zmanjšuje stres in napetost, otroci pa so potem bolj pripravljeni na sodelovanje. Prisotnost psa ponuja brez konca možnosti za igro, pogovor in učenje. Spodbuja razvoj govora, medsebojne stike, spoštovanje dogovorjenih pravil ter vabi h gibalnim igram. Telesni stik s prijaznim psom zagotavlja močno čustveno oporo. Naklonjenost, ki jo pes kaže otrokom, spodbuja občutke sprejetosti in krepi samozavest.

Kako pes vpliva na otroke?

- Umirja,
- motivira,
- zabava,
- usmerja pozornost,
- mehča napetost,
- tolaži,
- spodbuja,
- povezuje.

Kako začeti?

Strokovni delavec v vrtcu mora najprej stopiti v stik z družtvom/terapevtskim parom in se dogovoriti za sodelovanje.

Pred vsakim obiskom je zelo pomembno, da so vse dejavnosti skrbno načrtovane. Preden vzgojiteljica vključi psa v svoj oddelek, mora opraviti tudi usposabljanje za osnove dela s terapevtskim psom. Sodelovanje in izvajanje dejavnosti s psom moramo predstaviti staršem in pridobiti pisna so-

glasja za vse otroke. Nato se pričnemo dogovarjati s terapevtskim parom. Vodniku psa moramo predstaviti svoje delo, otroke in ustanovo. Vodnik pa nam predstavi psa, njegove značilnosti in sposobnosti. Pred vsako dejavnostjo napišemo pripravo in jo posredujemo terapevtskemu paru ter se z njim pogovorimo o samem poteku dejavnosti. Pred vsakim srečanjem moramo pripraviti prostor in otroke na obisk psa. Med obiskom terapevtskega para vzgojiteljica vodi dejavnost, vodnik pa skrbi za psa.

Kaj vse se je dogajalo pri nas, ko so nas obiskale tačke?

Na začetku šolskega leta smo si zastavili nekaj ciljev, ki so nas vodili skozi vse leto. Izvedli smo 10 srečanj, na katerih smo izvajali najrazličnejše dejavnosti, se spoznavali z novimi izrazi, premagovali strahove in ovire ter se neizmerno zabavali.

Cilji, ki smo jih želeli doseči v lanskem šolskem letu, so bili:

- Otrok se ob prisotnosti psa sprosti.
- Otrok pusti, da se mu pes približa.
- Otrok se psa dotika.
- Otrok se navaja na delo s psom.
- Otrok se ob obisku psa zabava.

Deklica, ki se ne more ločiti od psa

V skupini je bila deklica, ki je s psičko Fancy spletla prav posebno vez. Deklica je v vrtec prišla prvič v mesecu septembru. Z otroki in odraslimi je težko navezovala stike oz. jih sploh ni bilo. Ob kontaktu se je zaprla vase in ni odreagirala. Pogled je usmerila v tla in to je lahko trajalo zelo dolgo. Deklica nam je predstavljala velik izziv, saj nikakor nismo našli prave poti do nje. Ob prisotnosti psa pa se je deklica spremenila. Pri prvih srečanjih najprej sploh nisem opazila, da je kaj drugače. Deklica je namreč vedno vse opazovala ob strani in nismo je silili v ospredje, da je ne bi postavljali v nelagodje. Nekje pri četrtem srečanju pa so bile opazne ve-

like spremembe. Deklica ni reagirala na navodila igre, temveč je sledila le psu. V očeh so bile vidne iskricе in pogled je bil dvignjen. Od takrat naprej se je deklica začela sproščati. Očesni stik smo ob prisotnosti psa našli brez težav. Vedeli smo, da se počuti sproščeno in da ji je lepo. Vedno je hotela biti ob psu, mu slediti, se ob njem smejala, psu dajala povelja in ga z veseljem vodila.

Prvo srečanje: Spoznajmo in igrājmo se

Prvič so nas tačke obiskale v mesecu oktobru. Na prvem srečanju sta bila prisotna dva terapevtska para, in sicer labradorka Chispa in njena vodnica Tamara ter avstralska ovčarka Fancy in vodnica Jerica. Spoznali smo tačjo škatlo, v kateri je vedno čakalo kakšno presenečenje za otroke, povezano s psom, in se dogovorili, kako se ob prisotnosti psa obnašamo. Otroci so se s pomočjo tačke, izdelane iz filca, predstavili psičkama in njunima vodnicama. Bili so zadržani, umirjeni, vodljivi, a hkrati zelo navdušeni. V drugem delu srečanja smo se razdelili v dve skupini.

Prva skupina se je v telovadnici igrala s psičko Fancy in s *Tačjo kocko plešem*. Na kocki so bile fotografije različnega gibanja psa. Otroci so plesali ob glasbi. Ko se je glasba ustavila, smo vrgli kocko in ponazorili gibanje psa, pri tem pa opazovali Fancy, ki je gibanje izvajala istočasno kot otroci. Otroci so bili nad dejavnostjo navdušeni in se niso hoteli nehati igrati. Ko na primer otrokom rečemo, naj se usedejo na tla, otroci potrebujejo veliko časa, da to naredijo. Ob prisotnosti psa pa so to storili takoj tudi tisti otroci, ki po navadi rabijo veliko spodbud. Druga skupina pa je s psičko Chispa spoznavala psa. Na psu so opazovali dele telesa, jih prepoznali na fotografiji, nato pa fotografijo prilepili na senco psa. Pri dejavnosti so otroci lepo in umirjeno sodelovali.

Drugo srečanje: Kaj potrebujemo za psa

Na drugem srečanju sta bili prisotni samo psička Fancy in njena vodnica Jerica. Pogovarjali smo se o pripomočkih in opreми za psa. Otroci so zelo dobro sodelovali. Zapomnili so si tudi kar nekaj izrazov, ki

jih nekateri otroci ne uporabljajo vsak dan (povodec, ovratnica, priboljšek ...). Vsak otrok je pobožal in počesal psa. Otroci so počasi začeli pridobivati zaupanje, želeli so sodelovati, vendar so bili zadržani. V nadaljevanju srečanja smo izvedli dve igri.

Pri prvi igri so otroci skrili priboljšek pod lonček in ga pomešali z dvema drugima lončkoma. Nato so psu dali ukaz: »Poišči, Fancy!« in psička je priboljšek našla pod pravilnim lončkom.

Pri drugi igri pa so otroci skrili priboljšek v žogico in jo tiščali pri sebi. Med skrivanjem priboljška je bila psička odmaknjena. Otroci so jo spet poklicali in psička je hodila v krogu ter poiskala žogico in priboljšek.

Zaključili smo z umiritvijo ob glasbi. Otroci so se ulegli na tla in prisluhnili glasbi. Po določenem času jih je prišla Fancy iskat in takrat so vstali.

Obe igri bi se lahko igrali in igrali, kajti otroci so bili navdušeni. Vsi so hoteli skrivati priboljšek. Ves čas so iskali interakcijo s psom in priložnost za dotik. Ob psu so bili otroci zelo umirjeni, razen dveh deklic, ki se sicer psa ne bojita, vendar skačeta in norita od navdušenja. Želeli smo, da se otroci ob prisotnosti psa sprostijo, da aktivno sodelujejo ter upoštevajo navodila in pravila.

Tretje srečanje: Pridi z menoj

Otroci so se ogreli s *Tačjo kocko plešem* in neizmerno uživali. Gibanja so usvojili in igra je postala čista zabava. V nadaljevanju pa se je vse vrtelo okoli vzorcev. Na tla smo s trakom narisali vzorce, po katerih so otroci vodili psa. Fancy so prijeli za oprsnico in hodili po črti, zraven pa so ji dajali še navodila. V nadaljevanju smo otrokom ponudili prevezo za oči. Zavezanih oči ni želel imeti eden izmed dečkov, vsi ostali otroci pa so z veseljem sodelovali. Otroku smo zavezali oči, prijel se je za oprsnico in pes ga je vodil. Zanimivo je bilo opazovati, kako so se nekateri otroci sprostili in se pustili popolnoma voditi, drugi pa so se pustili voditi, vendar so bili pri tem zelo previdni.

Ena izmed deklic, ki se psa boji, je bila pri vodenju zelo previdna, peljala ga je za vrstico, dotakniti pa se ga ni hotela.

Na koncu dejavnosti je vsak dal Fancy priboljšek in jo pobožal.

Četrto srečanje: Telovadba

Na četrtem srečanju smo telovadili. Za uvod smo se igrali igro *Ptički v gnezda*, ki smo jo priredili in jo poimenovali *Otroci domov*. Fancy smo na ovratnico pripeli kraguljčke, otroci pa so se gibali po prostoru, in ko so zaslišali kraguljčke in videli Fancy, so

stekli v obroč. Otroci so igri dobro sledili in jo tudi razumeli. Zanimivo pa je bilo opazovati deklico, na katero ima pes največji vpliv. Vsa moja navodila je preslišala, premaknila pa se je samo takrat, ko je to storila tudi Fancy. Popolnoma ji je sledila in do hišice je prišla samo tako, da je šla z njo tudi psička. V nadaljevanju smo postavili poligon. Najprej so otroci premagovali poligon sami. Postavljen je bil tako, da jih je pripeljal do Fancy. Nato so poligon premagovali skupaj s psičko, tako da so jo prijeli za povodec in ji dajali povelja. Bili so zelo zbrani in dajali jasna navodila. Nekateri otroci so se z vodenjem zelo dobro znašli in psa suvereno prepeljali čez vse ovire. Ko so prišli do konca, so bili zelo ponosni. Za zaključek jim je Jerica s pomočjo Fancy razdelila štampiljke.

Peto srečanje: Slovo

Na peto srečanje sem se pripravljala kar dolgo časa in nisem vedela, na kakšen način naj ga izpeljem. Vedela sem, da nas bo obiskala vodnica Tamara in skupaj se bomo poslovili od psičke Chispe, ki so jo morali zaradi bolezni uspraviti. Veliko sem se o izgubah in načinih podajanja in izražanja žalosti pogovarjala s sodelavkami, ampak nobena izmed njih se še ni znašla v podobni situaciji. Porajala so se mi različna vprašanja, vedela pa sem, da moram nanje kaj hitro najti odgovor, saj so me otroci vsakodnevno spraševali, kdaj nas obišče Chispa. Vedela sem, da bo srečanje polno čustev, hkrati pa ni nič narobe, če ta čustva delimo z drugimi, zato sem se odločila, da otrokom ob pravljici razložim, kaj se je zgodilo s Chispo. Z otroki smo prebrali pravljico *Pip in Mavrica želja*, preko katere sem otrokom sporočila, kako posebna je bila Chispa in kam je odšla. Psi, ki se poslovijo od nas, odidejo za mavrico in na tak način sem želela to sporočiti tudi otrokom. Otroci so zelo dobro sprejeli sporočilo, kako posebna je bila Chispa, ki ji je uspelo priti za mavrico. Med prebiranjem zgodbe je priteklo kar nekaj solz, vendar otrok to ni motilo. Bili so mirni in sledili pravljici. Bila sem presenečena, kako dobro in razumevajoče so sprejeli izgubo. Tamara je otrokom podelila bleščice, ki jim jih je poslala Chispa, in za nekatere otroke je bila ta gesta zelo velika. Roko, na katero so prejeli bleščice, sploh niso premikali. Eden izmed dečkov je ves čas ponavljal, da je bila Chispa zares posebna, ker ji je uspelo priti na mavrico in je ne bo več nazaj. S pomočjo odtisov rok in štampiljke tačke smo skupaj izdelali simbolično mavrico. Celotna dejavnost je bila zelo čustvena, vendar, kot sem že omenila, otrok solze niso motile. Nihče ni vprašal, zakaj jokamo, vsi pa so sporočilo razumeli.

Igra s padalom

V istem dnevu smo izvedli še dejavnost s Fancy, in sicer igro s padalom. Otroci so držali padalo in Fancy se je sprva samo spoznavala z njim. Tekla je okoli

in pod padalom, otroci pa so padalo premikali na različne načine in z različno močjo. Ko je Fancy dobro spoznala padalo, so jo otroci prijeli za oprsnico in se skupaj z njo sprehodili pod njim. Dva dečka nista želela pod padalo, ostali otroci pa bi dejavnost še ponavljali, vendar smo bili časovno omejeni in tudi psička je proti koncu že postala utrujena. Srečanje smo zaključili z metanjem žogice s pomočjo padala, ki jo je Fancy vedno znova ulovila.

Šesto srečanje: Pravljica

Na šestem srečanju je vodnica Jerica skupaj s Fancy otrokom prebrala pravljico *Sneženi mož in snežni kuža*. Otroci so pravljico z zanimanjem poslušali. Po pravljici smo se s Fancy razmigali in se lovili, nato pa so otroci Fancy krtačili in frizirali s pomočjo ščipalk. Vsi otroci so želeli krtačiti in lepoticiti Fancy.

Deklica, ki se je psičke bala, je dejavnosti vedno izvajala, vendar pa se je nikoli ni želela dotakniti. Pri tej dejavnosti pa je deklina zelo presenetila in na koncu premagala strah pred dotikom psičke. Po prvem krtačenju je želela psičko še večkrat krtačiti in nato večkrat prihajala in odhajala od nje. Na koncu pa je želela še pripenjati ščipalke. Takrat se je dotaknila tudi dlake in ščipalko pripela. Imela je čas za razvijanje zaupanja. Na koncu je tudi brez težav z veliko spodbude Fancy božala. Ker je bilo otrok malo, smo želeli sproščeno dejavnost, kar nam je tudi uspelo.

Sedmo srečanje: Fancy na zajtrku

Na sedmem srečanju smo zajtrkovali skupaj s Fancy. Njena vodnica Jerica je na tla postavila odejo in posodice, vanje je natresla brikete, otroci pa so bili čisto tiho in vse opazovali. Pogovarjali smo se o tem, kaj bomo zajtrkovali mi in kaj Fancy. Otroci so se med pogovorom zelo zabavali. Ugotovili smo, da je bila Fancy hitrejša in je zajtrk pojedla prva, zato je potem opazovala otroke, kako lepo jedo. Po zajtrku so se otroci umili in Fancy je pregledala

čiste roke. Otroka, ki si ni dobro umil rok, je polizala in ta je mogel roke umiti še enkrat. Za konec je vodnica otrokom povedala, da Fancy vsak dan za malico poje banano. Jerica je banano olupila in Fancy jo je ugriznila. Otroci so jo opazovali in se pri tem glasno smejali. Tisti dan so čisto vsi otroci lepo sedeli za mizo in pojedli ves zajtrk. Nikogar ni bilo potrebno opozarjati, naj lepo sedi, in ga spodbujati pri hranjenju.

Osmo srečanje: Iskanje zaklada

Na osmem srečanju smo iskali zaklad. Otroci so skupaj s Fancy sledili puščicam do zaklada, pri tem pa je vsak nekaj časa vodil psa. Zanimiva je bila deklina, ki Fancy obožuje. Njeno vedenje se je ob prisotnosti psa tudi tokrat popolnoma spremenilo. Ker ni mogla pričakati, da bi prišla na vrsto za vodenje psa, je prijela kar ostanek povodca vodnice. Tako je ves čas hodila ob vodnici. Na igrišču so otroci prosto tekli in prihajali metati žogico Fancy, najbolj pa me je presenetilo, kako so bili otroci uvidni. Ko so videli, da ni nikogar pri psički, so pritekli in se z njo igrali.

Deveto srečanje: Kaj se skriva v škatli

Spoznali smo pesem *Tačke pomagačke*, se igrali glasbeno didaktično igro *Hitro in počasi*, nato pa se odpravili v senzorno sobo, kjer so se otroci igrali tipni spomin. Otrokom je dejavnost povzročala velike težave, saj je le nekaj otrok dobro »tipalo« in prepoznalo predmete. Zanimivo je bilo spet opazovati deklino, ki je iskala priložnost za božanje psa. Medtem ko so vsi otroci opazovali škatlo in prepoznali predmete, se je ona na skrivaj odmaknila in božala Fancy.

Deseto srečanje: Pojdimo na tržnico

Srečanje smo pričeli v krogu. Vodnica Jerica nas je poučila, kako pravilno damo priboljšek psu. Vsi otroci so nestrpnost čakali, da pridejo na vrsto in dajo priboljšek. Med dejavnostjo so zelo uživali in nekateri so priboljšek hoteli dati večkrat. Vsi otroci

so natančno poslušali vsa navodila in storili tako, kot smo se dogovorili. Po desetem srečanju so v veliki meri že usvojili osnove dela in sodelovanja s psom. Ni potrebno več opozarjati na določene stvari, saj so postale del rutine. V drugem delu srečanja so imeli otroci priložnost vzdrževati in krepiti stik s psom individualno. Igrali smo se tržnico. Fancy in Jerica sta otroku zastavili uganko, in ko jo je pravilno rešil, je izžrebal fotografijo sadja ali zelenjave in skupaj so odšli na tržnico. Otrok je prijel psa in torbico ter odšel v telovadnico. Tam je izbral pravilno sadje oz. zelenjavo in odšel nazaj v igralnico. Med hojo s Fancy so bili otroci zelo ponosni, nasmejani in pogumni. Vsi so jo zelo dobro vodili ter ji dajali različna povelja. Nekaterim otrokom je predstavljalo rokovanje povodca in torbice nekaj težav, saj nikakor niso hoteli spustiti povodca, da bi lahko preprijeli sadje ali zelenjavo in ga stlačili v torbico.

Na vrsto je prišla tudi deklica, ki ima s Fancy zelo močno, posebno vez. Ko ji je Jerica zastavila uganko, je glavo sklonila in ji ni odgovorila, medtem pa se jo je Fancy s smrkčkom dotaknila in deklica je spremenila razpoloženje. Začela se je smejati in božati Fancy, uganke sicer ni več slišala, zato je dobila torbico in odšla na tržnico. Med hojo se je smejala in opazovala psa. Ko je prišla na tržnico, je nabrala zelenjavo, ki je bila na fotografiji. Ker pa ima deklica težave z razumevanjem, je želela pobrati še drugo zelenjavo. Povedala sem ji, da ta ne spada v njeno torbico, vendar je ni spustila. V tistem trenutku ji je psička povohala roke, izkoristila sem trenutek in ji rekla, da Fancy pravi, da to ni prava zelenjava. Deklica je zelenjavo brez težav položila nazaj in se odpravila v igralnico.

V celotni dejavnosti so otroci zelo uživali. Malo so bili nestrpni med čakanjem, pa čeprav so bili zaposleni z drugimi dejavnostmi.

Evalvacija

Ko pogledam nazaj na preteklo delo, menim, da so otroci ob obisku Fancy in Jerice neizmerno uživali. Od trenutka, ko sem jim povedala, da nas naslednji dan obišče Fancy, so komaj čakali in ves čas spraševali po njej. Tudi v njihovi prosti igri so bile vidne sledi Tačk. Veliko so se igrali simbolno igro, ki je bila povezana s psi. Na prvih srečanjih smo se spoznavali in se začeli prilagajati drug drugemu. Med samimi obiski pa so otroci predvsem potrebovali čas, da se sprostijo in navadijo na tak način dela. Nekaterim je bilo sprva nerodno, drugi niso vedeli, kako naj se približajo, spet tretje je motila kamera. V poplavi vseh informacij mogoče na trenutek niso vedeli, kaj lahko počnejo in česa ne. Pri vsem skupaj pa je bilo opazno veliko spoštovanje tako s strani terapevtskega para kot tudi s strani otrok in drugih strokovnih delavk. Otroci so rasli in napredovali iz obiska v obisk. Bili so zelo uvidevni in strpni, pa čeprav skoraj vedno neučakani. Na vsakem srečanju smo želeli vzpostaviti individualen stik med otrokom in psom. To nam je tudi dobro uspevalo, vendar smo bili zaradi velikega števila otrok včasih v stiski s časom. Otroci so bili medtem zaposleni z drugimi dejavnostmi, vendar pa nekatere otroke druge dejavnosti niso zanimale, ampak so preprosto samo čakali, da pridejo na vrsto. Pravila, ki smo jih postavili, smo ves čas ponavljali in otroci so jih postopno usvajali. Ravno tako so se postopno navajali tudi na delo s psom in ga dodobra usvojili, pa čeprav je bila to povsem nova izkušnja zanje. Zastavljene cilje smo več kot dosegli, poleg njih pa so otroci ob delu s psom ves čas krepili in razvijali fino in grobo motoriko.

Nikakor pa ne morem mimo deklice, ki je premagala strah pred psom, in nikakor ne mimo tega, da nam je prav Fancy pomagala zgraditi odnos do druge deklice, ki je imela težave z vključevanjem.

Tako zame kot tudi za strokovno delavko je bila to nova izkušnja, nova oblika dela. Ves čas sem iskala nove ideje, kako psa vključiti v dejavnosti. Veliko so mi pripomogle tudi izkušnje iz zasebnega življenja, saj sem tudi sama lastnica psa in mi je bilo zato morda lažje vpeljati določene dejavnosti, kot bi bilo sicer. Zaključim lahko z mislijo, da je delo s terapevtskim parom zelo poučno in izpopolnjujoče. Pes je zagotovo zelo dober motivator, pomirja, usmerja pozornost, predvsem pa spodbuja in zabava. Otroci so bili ob prisotnosti psa sproščeni, motivirani in vedno zagnani za delo. Moja izkušnja imeti psa v oddelku je neprecenljiva. Želela bi si, da bi bil pes lahko večkrat prisoten, saj je z njegovo prisotnostjo vse drugače, boljše.

Viri in literatura

Ocepek, R. (2012): *Premagajmo predsodke do živali: vzgoja za odgovoren odnos do narave*. Ljubljana: Agencija Baribal.